

lantů, kteří nepromeškali příležitost společně zavzpomínat na léta studií. Těchto setkávání se účastnili i mnozí bývalí posluchači, kteří dnes pracují dlouhodobě mimo obor.

Poslední léta svého života musela paní profesorka strávit v domově důchodců. Tam za ní docházeli její žáci, bývalí kolegové a přátelé, aby jí pomohli překonat odloučenost od světa. Všichni s obdivem sledovali její stálou duševní svěžest a neutuchající zájem o obecné dění i odborné problémy.

Dílo paní profesorky Duškové zůstává pro nás stále aktuální. Český diplomatář stále poskytuje informace všem zájemcům o starší národní dějiny, odborné práce poskytují inspiraci a poučení odborníkům i studentům.

Z. SVITÁK

Vzpomínka na profesora Arnošta Lamprechta

Stěží lze uvěřit tomu, že 2. května 2005 uplyne již dvacet let od okamžiku, kdy od nás odešel předčasně a nečekaně ve věku nedožitých šedesáti šesti let prof. PhDr. Arnošt Lamprecht, DrSc., významná osobnost české jazykovědy, dlouholetý vedoucí katedry českého jazyka, slovanské, indoevropské a obecné jazykovědy na Filozofické fakultě naší univerzity (narodil se 19. října 1919 ve Štítině u Opavy).

S touto fakultou a s brněnskou univerzitou byl spojen celý jeho tvůrčí vědecký život: jeho studium na fakultě (započaté v roce 1938) bylo sice násilně přerušeno druhou světovou válkou, ale po jejím skončení se v r. 1945 na filozofickou fakultu vrátil a úspěšně završil studium bohemistiky a rusistiky. Poté krátce pedagogicky působil na středních školách a v r. 1949 znovu přišel na fakultu, kde se na návrh prof. Kellnera stal asistentem slovanského semináře. V roce 1955 dosáhl vědecké hodnosti CSc., v roce 1957 byl jmenován docentem a v r. 1962 profesorem českého jazyka a srovnávací jazykovědy. V roce 1970 pak získal hodnost doktora filologických věd.

mládí prožil A. Lamprecht ve Slezsku, v oblasti bohatě nářečně diferencované, což

v něm bezesporu probudilo zájem o jazykovědné problémy. Badatelsky se zpočátku zaměřil zejména na otázky české dialektologie. V mnoha statích popsal složitou situaci v slezských nářečích, jichž byl autochtonním znalcem. Završením těchto bádání byla monografie *Středoopavské nářečí* (1953) a *Slovník středoopavského nářečí* (1963). Jako externí vedoucí dialektologického oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR navazoval na tradice brněnské dialektologické školy, prosazoval metodu jazykového zeměpisu a účastnil se i přípravných prací pro projekt Českého jazykového atlasu. Byl rovněž redaktorem čítanky *České nářeční texty* (1976), v jejímž úvodu nastínil vývoj českých nářečí.

Poznání českého jazyka věnoval A. Lamprecht nemalou pozornost i mimo oblast dialektologie. Zajímal ho vývoj českého jazyka, především otázky historické fonologie, kde jeho bádání vyústila v dílo *Vývoj fonologického systému českého jazyka* (Brno 1966, 1968²).

V oboru, v němž byl pedagogicky činný po celou dobu působení na fakultě, tj. v historické gramatice, se podílel na sepsání do dnes aktuální učebnice *Historická mluvnice češtiny* (1986 – spolu s D. Šlosarem a J. Bauerem).

Svá bádání posléze rozšířil o komparativistický pohled slavistický (zpočátku o jazyky západoslovanské, zejm. polštinu, a později i východoslovanské), o čemž svědčí četné studie publikované doma i v zahraničí. Zevrubná znalost slovanské nářeční dynamiky mu umožnila vyjádřit se také k projektu Slovanského jazykového atlasu i k úkolům slovanské dialektologie obecně. V mnoha svých pracích A. Lamprecht pochybnil tehdejší představy o vzniku, trvání a rozpadu praslovanské jazykové jednoty a prokázal svou teorii o praslovanské jednotě. Vyvrcholením Lamprechtova úsilí v této oblasti byla práce *Praslovanština* (1987), již dokončil v posledních letech života a jejíž vydání se bohužel již nedožil. Rekonstruoval zde vývoj praslovanštiny od jejích počátků až po definitivní rozpad v 10. stol. a podal absolutní dataci klíčových jevů. Závěry tohoto monumentálního díla nebyly dodnes překonány.

V posledním období života pokračoval v promýšlení obecných otázek jazyka a zamýšlel se také nad problematikou indoevropskou, zejména nad genetickým vztahem indoevropských jazyků k jiným jazykovým rodinám – stal se tak u nás (spolu s M. Čejkou) průkopníkem nostratické teorie.

Na profesora Arnošta Lamprechta vzpomínají dodnes jeho spolupracovníci i početní studenti nejen jako na významného odborníka, velkého vědce a výborného vysokoškolského učitele. A. Lamprecht byl vpravdě osobností. Kdo měl to štěstí s ním spolupracovat, ví, že to byl moudrý, mimořádně laskavý člověk, na něž se nezapomíná.

Lamprechtův vědecký odkaz je stále živý a jeho díla náleží ke zlatému fondu české jazykovědy.

J. VOJTOVÁ

Vzpomínka na PhDr. Čestmíra Liškaře, CSc.

Dne 2. května 2005 uplyne dvacet let od našeho rozloučení s bývalým spolupracovníkem a pro některé z nás i naším učitelem PhDr. Čestmírem Liškařem, CSc. Působil na katedře pedagogiky FF MU v letech 1964 až 1983, kdy ze zdravotních důvodů požádal o důchod.

Čestmír Liškař se narodil 25. listopadu 1920 v Horních Vilémovicích na Třebíčsku, v učitelské rodině. Jeho mládí je spjato s Třebíčí, kde v roce 1939 absolvoval osmileté reálné gymnázium. Téhož roku započal studium na Vysoké škole obchodní v Praze. Po uzavření vysokých škol byl za účast ve studentském odbojovém hnutí zatčen. Nějaký čas vězněn a posléze jako nezletilý propuštěn. Okupaci pak prožil na několika pracovištích.

Po válce, v roce 1945 započal studium na FF MU v Brně, a to obor angličtina – ruština. Během studia absolvoval stáž ve Velké Británii, kde se věnoval anglické literatuře, zvl. vlivu italské renesance na dílo Chaucerovo. Po studiích pracoval jako středoškolský profesor v Šumperku, Havlíč-

kově Brodě a v Třebíči. Odtud pak přešel v roce 1961 do Žiliny na Vysokou školu dopravní. Zde působil jako učitel do roku 1964, kdy přešel na FF do Brna. V Žilině se uplatnil tvořivým způsobem při vybudování jazykové laboratoře a rozpracování metody vyučování cizím jazykům v letecké dopravě. Byl autorem učebnice, která byla používána jak u nás, tak i v zahraničí (v Drážďanech a pro maďarský letištní personál).

Od roku 1964 působil na katedře pedagogiky FF UJEP v Brně, rozšířil si aprobaci o obor pedagogika a v roce 1968 dosáhl z tohoto oboru na FF Univerzity Komenského v Bratislavě doktorátu filozofie a v roce 1972 zde též obhájil kandidátskou práci z pedagogických věd.

Na brněnské univerzitě se věnoval lingvistické pedagogice, vybudoval na Filozofické fakultě jazykovou laboratoř a vedl jazykové kurzy. Jeho jazyková erudice v ruštině, angličtině, francouzštině, němčině, italštině ho dovedla k syntetické koncepci lingvistické pedagogiky jako dílčí pedagogické disciplíny. Publikoval z této oblasti řadu prací, uvedme alespoň některé:

Funkce jazykové laboratoře v moderním jazykovém vyučování, Komenium, Praha, 1972, *Základy vyučování cizím jazykům*, SPN, Praha 1978, *Formy a prostředky vyučování cizím jazykům*, SPN, Praha 1980.

PhDr. Čestmír Liškař, CSc. byl nejen dobrým odborníkem, ale také výborným spolupracovníkem, se smyslem pro přátelství, spolupráci a vzájemnou pomoc. Náročnost ke studentům byla u něho v souladu s pochopením pro mládí a menší životní zkušenost. Na Filozofické fakultě působil jako odborný asistent od 1. dubna 1964 do 1. února 1983, kdy na vlastní žádost odešel do důchodu. Dožil svůj život v Třebíči, kde zemřel ve věku pouhých 65 let. Zde jsme se s ním také 2. května 1985 navždy rozloučili.

Vzpomínáme na něho s láskou a úctou.

M. ŘEHOŘKOVÁ